

notitie

FORUM STANDAARDISATIE 24 april 2019

Agendapunt 4A- Beschrijving functionele toepassingsgebieden Geo-standaarden, SETU, WDO, VISI, IFC en COINS 2.0

Nummer: FS-190424.4B

Aan: Forum Standaardisatie

Van: Stuurgroep Open Standaarden

Datum: 01 april 2019

Versie: 1.0

Bijlage: Expertadvies functioneel toepassingsgebieden Geo-standaarden, SETU, WDO, VISI, IFC en COINS 2.0

1. Aanleiding en achtergrond

De instructie rijksdienst inzake de aanschaf van ICT-producten en ICT-diensten verplicht overheidsorganisaties om relevante standaarden op de pas-toe-of-leg-uit-lijst van het Forum Standaardisatie uit te vragen en toe te passen bij aanbestedingstrajecten en investeringen. Voor iedere aanbesteding moet een overheidsorganisatie bepalen welke standaarden op de pas-toe-of-leg-uit-lijst relevant zijn. Daarom is voor iedere standaard op de pas-toe-of-leg-uit-lijst een functioneel toepassingsgebied beschreven. Het functioneel toepassingsgebied specificeert in welke situaties de standaard functioneel van toepassing is.

De pas-toe-of-leg-uit lijst is over een periode van 10 jaar gegroeid en daardoor is er weinig uniformiteit in de manier waarop de functioneel toepassingsgebieden zijn beschreven. Het Forum Standaardisatie besloot in 2017 om de functioneel toepassingsgebieden van standaarden op de pas-toe-of-leg-uit lijst uniformer en duidelijker te beschrijven. Sindsdien past het Forum Standaardisatie een standaardsyntaxis toe op de beschrijving van de functioneel toepassingsgebieden. Hierdoor worden de beschrijvingen van de functioneel toepassingsgebieden eenduidiger en uniformer.

Om deze reden zijn de huidige omschrijvingen van de Geo-standaarden, SETU, WDO, VISI, IFC en COINS 2.0 geanalyseerd en zijn voorstellen gedaan voor duidelijker omschrijvingen die het oorspronkelijke functionele toepassingsgebied niet wijzigen (met uitzondering van COINS 2.0). Geo-standaarden maken het mogelijk om op een eenduidige manier gegevens met een geografische component uit te wisselen. SETU is een standaard gericht op het uitwisselen van gegevens van flexibele arbeidskrachten. Het WDO datamodel richt zich op de uitwisseling van informatie tussen bedrijfsleven en overheden bij grensoverschrijdend verkeer. VISI, IFC en COINS 2.0 zijn standaarden gericht op het uitwisselen van gegevens in het bouwproces. Deze standaarden zijn al opgenomen op de lijst met open standaarden waarvoor een 'pas toe of leg uit'-verplichting geldt.

2. Betrokkenen en proces

In opdracht van het Forum Standaardisatie heeft Lost Lemon voorstellen gedaan voor nieuwe, duidelijkere omschrijvingen van de functioneel toepassingsgebieden van deze standaarden, op basis van de ideaaltypische syntactische structuur zoals beschreven in het rapport 'Verduidelijking Functioneel Toepassingsgebieden'¹. Vervolgens zijn verschillende experts benaderd om hun expertadvies ten aanzien van de nieuwe beschrijvingen te geven. Hun adviezen zijn gebundeld in het expertadvies. Na verwerking van de reacties uit de diverse expertgroepen, is het rapport nogmaals toegestuurd aan de experts en afgerond.

Het Bureau Forum Standaardisatie (het secretariaat van het Forum Standaardisatie) heeft het expertadvies openbaar gemaakt ten behoeve van een publieke consultatie. Deze publieke consultatie heeft plaatsgevonden van 25 februari 2019 tot en met 25 maart 2019. Gedurende de consultatieperiode is één instemmende reactie op het expertadvies ontvangen.

Op basis van het expertadvies is dit Forumadvies opgesteld.

3. Consequenties en vervolgstappen

Indien het Forum Standaardisatie dit advies aan het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid voorlegt, kan het OBDO al dan niet besluiten om de omschrijvingen van de functioneel toepassingsgebieden van Geo-standaarden, SETU, WDO, VISI, IFC, en COINS 2.0 overeenkomstig aan te passen op de lijst met open standaarden.

4. Gevraagd besluit

Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om in te stemmen met onderstaand advies.

Het Forum Standaardisatie adviseert het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) om:

De beschrijving van de functioneel toepassingsgebieden van onderstaande standaarden volgens standaard syntaxis vast te stellen:

"Geo-standaarden moeten worden toegepast op de uitwisseling van geografische informatie tussen organisaties, waarbij de ruimtelijke dimensie van significant belang is."

"SETU moet worden toegepast op de elektronische berichtenuitwisseling als ondersteuning van het proces rondom bemiddeling/inhuur van flexibele arbeidskrachten."

"Het WDO datamodel moet worden toegepast op de uitwisseling van informatie tussen het bedrijfsleven en de bij grensoverschrijding betrokken overheden om de formaliteiten te vervullen voor de opslag, aankomst, import, doorvoer, export, vertrek en vrijgave van goederen, vervoermiddelen en personen."

"VISI moet worden toegepast op de uitwisseling van bouwprocesinformatie tussen partijen in de bouwsector, zowel de grond-, weg- en waterbouw, de burger & utiliteitsbouw als de installatiebranche."

"IFC moet worden toegepast als bestandsformaat voor de communicatie over en onderlinge coördinatie van bouwwerk-informatiemodellen."

"COINS moet worden toegepast op het in samenhang vastleggen en uitwisselen van informatie en documenten tussen opdrachtgevers en opdrachtnemers in de grond-, weg- en waterbouw gedurende de gehele levenscyclus."

¹ Eindrapport Verduidelijking Functioneel Toepassingsgebieden, versie 1.0, 7 april 2017

5. Toelichting

5.1 Over de standaarden

COINS 2.0, VISI en IFC zijn standaarden gericht op het uitwisselen van gegevens in het bouwproces. SETU is een standaard gericht op het uitwisselen van gegevens van flexibele arbeidskrachten. Het WDO datamodel richt zich op de uitwisseling van informatie tussen bedrijfsleven en overheden bij grensoverschrijdend verkeer. Geo-standaarden maken het mogelijk om op een eenduidige manier gegevens met een geografische component uit te wisselen.

5.2 Hoe is het proces verlopen?

In opdracht van het Forum Standaardisatie heeft Lost Lemon voorstellen gedaan voor nieuwe, duidelijkere omschrijvingen van de functioneel toepassingsgebieden van deze standaarden, op basis van de ideaaltypische syntactische structuur zoals beschreven in het rapport 'Verduidelijking Functioneel Toepassingsgebieden'². Vervolgens zijn verschillende experts benaderd om hun expertadvies ten aanzien van de nieuwe beschrijvingen te geven. Hun adviezen zijn gebundeld in het expertadvies. Na verwerking van de reacties uit de expertgroep, is het rapport nogmaals toegestuurd aan de experts en afgerond.

Het expertadvies is openbaar gemaakt ten behoeve van een publieke consultatie. Deze publieke consultatie heeft plaatsgevonden van 25 februari 2019 tot en met 25 maart 2019. Gedurende de consultatieperiode is er één reactie op het expertadvies ontvangen.

Op basis van het expertadvies is dit advies aan het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid opgesteld.

5.3 Wat is de conclusie van de expertgroep en de consultatie?

Conclusie van het expertonderzoek

De expertgroep adviseert het Forum Standaardisatie en het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid om de beschrijving van de functioneel toepassingsgebieden van de Geo-standaarden, SETU, WDO, VISI, IFC, en COINS 2.0 aan te passen volgens standaardsyntaxis zoals beschreven in de volgende paragrafen.

Geo-standaarden

De expertgroep adviseert als functioneel toepassingsgebied voor Geo-standaarden:

Geo-standaarden moeten worden toegepast op de uitwisseling van geografische informatie tussen organisaties, waarbij de ruimtelijke dimensie van significant belang is.

De experts maken als kanttekening bij het functioneel toepassingsgebied van Geo-standaarden dat de publicatie van geografische data op het web hier op dit moment niet onder valt. Geografische standaarden ook op het web publiceren vereist andere standaarden, of (ingrijpend) vernieuwde versies van de bestaande. Als het moment aanbreekt dat de Geo-standaarden hierop worden herzien, moet het functioneel toepassingsgebied ook worden aangepast.

SETU

De expertgroep adviseert als functioneel toepassingsgebied voor SETU:

SETU moet worden toegepast op de elektronische berichtenuitwisseling als ondersteuning van het proces rondom bemiddeling/inhuur van flexibele arbeidskrachten.

De experts maken geen kanttekeningen bij het functioneel toepassingsgebied van SETU.

WDO

De experts adviseren als functioneel toepassingsgebied voor WDO:

Het WDO datamodel moet worden toegepast op de uitwisseling van informatie tussen het bedrijfsleven en de bij grensoverschrijding betrokken overheden om de formaliteiten te vervullen voor de

² Eindrapport Verduidelijking Functioneel Toepassingsgebieden, versie 1.0, 7 april 2017

opslag, aankomst, import, doorvoer, export, vertrek en vrijgave van goederen, vervoermiddelen en personen.

De experts maken geen kanttekeningen bij het functioneel toepassingsgebied van WDO.

VISI

De experts adviseren als functioneel toepassingsgebied voor VISI:

VISI moet worden toegepast op de uitwisseling van bouwprocesinformatie tussen partijen in de bouwsector, zowel de grond-, weg- en waterbouw, de burger & utiliteitsbouw als de installatiebranche.

De experts maken geen kanttekeningen bij het functioneel toepassingsgebied van VISI.

IFC

De expertgroep adviseert als functioneel toepassingsgebied voor IFC:

IFC moet worden toegepast als bestandsformaat voor de communicatie over, en de onderlinge coördinatie van bouwwerk-informatiemodellen.

Deze aanscherping van de beschrijving van het functioneel toepassingsgebied van IFC is gesuggereerd door het Rijksvastgoedbedrijf en moet voorkomen dat IFC gezien wordt als een uitwisselingsformaat (zonder informatieverlies) tussen BIM-applicaties onderling. IFC-modellen zijn alleen geschikt als een output-product uit het bronmodel voor communicatie en onderlinge coördinatie, maar ze vervangen niet de bronmodellen (je hebt de bronmodellen ook nodig om nieuwe IFC-modellen te produceren).

COINS 2.0

De experts adviseren als functioneel toepassingsgebied voor COINS 2.0:

COINS moet worden toegepast op het in samenhang vastleggen en uitwisselen van informatie en documenten tussen opdrachtgevers en opdrachtnemers in de grond-, weg- en waterbouw gedurende de gehele levenscyclus.

Dit functioneel toepassingsgebied is smaller dan het huidige functioneel toepassingsgebied van COINS 2.0 op de 'pas toe of leg uit'-lijst. De beheerder van de standaard, BIM Loket, verzocht samen met Rijksvastgoedbedrijf en Schiphol om beperking van de 'pas toe of leg uit'-verplichting tot de grond-, weg- en waterbouw. Deze wijziging gaat verder dan een syntactische aanpassing en is daarom van 25 februari tot en met 25 maart apart ter openbare consultatie aangeboden.

Het merendeel van de experts geeft aan dat COINS 2.0 op termijn alsnog verplicht kan worden voor de burger, utiliteitsbouw en installatiebranche, maar ziet een behoefte naar nader onderzoek en inventarisatie.

Rijkswaterstaat wil benadrukken dat alle sectoren gebruik van COINS 2.0 kunnen blijven maken (zonder verplichting). Daarnaast geeft Rijkswaterstaat aan dat ze COINS 2.0 liever als aanbevolen standaard willen zien. Dit valt echter buiten scope van deze toetsing aangezien dit een wijziging van de status van de standaard met zich meebrengt van 'verplicht' naar 'aanbevolen' (waarvoor een aparte procedure nodig is).

Prorail geeft aan dat ze de technologie onder COINS 2.0 als 'next level' zien. Momenteel is Prorail als organisatie nog niet toe aan de toepassing van deze technologie (wat ze uitleggen onder het 'Explain' principe) en staat ze neutraal ten opzichte van COINS 2.0 als standaard.

Kennisplatform CROW geeft aan dat het functioneel toepassingsgebied kan eindigen met '*gedurende de gehele levenscyclus*.' en dat de woorden '*van bouwtrajecten*' die in de oorspronkelijke definitie stonden overbodig zijn. Toelichting: '*gedurende de gehele levenscyclus*' betekent van plan, ontwerp, bouw, gebruik, onderhoud tot sloop. De woorden '*van bouwtrajecten*' eraan toevoegen leidt hier tot verwarring.

Analyse van reacties uit de openbare consultatie

In de openbare consultatie geeft Kamer van Koophandel aan dat alleen WDO voor hun organisatie relevant is. Verder zijn in de openbare consultatie geen reacties ontvangen op de voorgestelde beschrijvingen van de functioneel toepassingsgebieden.

6. Referenties

- [1] Expertadvies functioneel toepassingsgebieden COINS 2.0, VISI, IFC, SETU, WDO en Geo-standaarden, <https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/bfs/files/20190129%20Expertadvies%20toepassingsgebieden%20COINS%2C%20VISI%2C%20IFC%2C%20SETU%2C%20WDO%2C%20Geo-standaarden.pdf>